

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2019-05-24

1 (12)

Dnr 3911-2019,
3953-2019

Enheten för natur och vilt
Elina Eriksson
010-225 14 04
elina.eriksson@lansstyrelsen.se

Hudiksvalls kommun
jonas.jonsson@hudiksvall.se
marksektionen@hudiksvall.se

Beslut om skydds jakt efter skarv samt dispens från fridlysningsbestämmelser enligt 14 § artskyddsförordning (2007:845)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att med stöd av 23 a § jaktförordning (1987:905) bevilja skydds jakt efter skarv (*Phalacrocorax carbo*).

Länsstyrelsen beslutar att bevilja Hudiksvalls kommun dispens från 4 § artskyddsförordning (2007:845), med stöd av 14 § samma förordning. Dispensen avser störningsåtgärder riktade mot skarv (*Phalacrocorax carbo*).

Länsstyrelsen avslår den del av ansökan som avser att pricka ägg och att riva bon.

Med stöd av 21 § jaktförordning (1987:905) beslutar länsstyrelsen att skydds jakten får ske från motorbåt med motorn igång.

Med stöd av 59 § jaktförordning (1987:905) beslutar länsstyrelsen att tillståndet till skydds jakt ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Dispensen och tillstånd till skydds jakt är endast giltigt under förutsättningar att nedanstående villkor följs. Hudiksvalls kommun ansvarar för att villkoren i detta beslut efterlevs.

Generella villkor

- Skydds jakt och störning får utföras av person som fått tillståndsinnehavarens medgivande.
- Skydds jakt och störning får endast bedrivas inom markerat område på fastigheterna Västertull 3:1 (Kastellholmen) och Köpmanberget 2:9 i Hudiksvalls kommun, se bilaga 2.
- Jakten och störningen ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.
- Kopia av detta beslut ska medföras för att kunna visas upp om så erfordras.
- Om villkoren inte följs kan länsstyrelsen komma att dra in tillståndet.

Villkor för skydds jakt

- Skydds jakt får bedrivas från och med beslutsdatum till och med 31 oktober 2019.
- Maximalt 100 skarvar får fällas med stöd av tillståndet.
- Skydds jakten ska i möjligaste mån ske efter ungfåglar (brunrå fåglar med ofta tydligt ljus buk).
- Skydds jakten får ej bedrivas närmare än 300 m från känd boplatz för fiskgjuse eller havsörn.
- Fälls ringmärkt skarv ska ringen skickas till Naturhistoriska Riksmuseet.
- Samma grundregler gäller som vid all annan jakt i fråga om att bland annat ha betalat viltvårdsavgift (statligt jaktkort) och att använda tillåtna jaktmedel.
- Med tanke på risk för blyförgiftning ska fällda skarvar tas omhand på ett tillfredsställande sätt för att undvika att de konsumeras av rovfåglar.
- Rapport från skydds jakten ska lämnas till länsstyrelsen senast två veckor efter att kvoten är fylld, om kvoten inte fylls inom tillståndstiden ska rapport lämnas **senast 15 november 2019**. Av rapporten ska framgå:
 - när skarv fällts,
 - hur många skarvar som fällts, uppdelat på årsungar respektive äldre,
 - hur många ringmärkta skarvar som fällts,
 - hur skarvarna reagerat på skydds jakten, samt
 - annan information som kan vara viktig för länsstyrelsen att känna till.

Villkor för störning

- Störningsåtgärder får ske i samband med skarvens ankomst och i dess etableringsfas från och med att skarven anländer till och med 31 maj under åren 2020–2022. Endast skarv (*Phalacrocorax carbo*) som inte ligger på bo får störas. Om det finns skarv som ligger på bo får inga störningsåtgärder vidtas.
- För ändamålet avsedda rovfågelsattrapper, ljud-, ljus- och rörelseskrämmor får användas vid störning av skarv.

- Det är inte tillåtet att spänna upp nät eller liknande som förhindrar fåglar att landa på Kastellholmen.
- Markägare samt boende i området ska vara informerade innan störning påbörjas.
- Hundar får användas men ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att störa annat vilt. Hundar ska av den anledningen hållas kopplade.
- Ön får beträdas dygnet runt.
- Om det inte stör närboende i området får gasolkanon användas inom intervallet kl. 9:00 – 17:00 dagligen. Se länsstyrelsens rekommendation under rubriken information.
- Sökande ska hålla länsstyrelsen underrättad om effekten av störningen. Sökande ska föra en loggbok som beskriver när, hur och var de villkorade störningsinsatserna utförts. Loggboken ska vidare innehålla uppgifter om skarvarnas ankomst, hur skarvarna reagerar på störningen, om de bedöms göra upprepade försök att komma tillbaka till holmarna, om skarvarna etablerar sig någon annanstans och övriga upplysningar som kan anses vara relevanta. Loggboken ska vara länsstyrelsen tillhanda **årligen senast den 15 juni**.

Beskrivning av ärendet

Hudiksvalls kommun (kommunen) har den 17 maj 2019 inkommit till länsstyrelsen med en ansökan om att få fälla 500 skarvar och pricka 300 ägg på fastigheterna Västertull 3:1 (Kastellholmen) och Köpmanberget 2:9 (vattenområdet närmast Kastellholmen) i Hudiksvalls kommun. Kommunen vill utöver detta även få tillstånd till att riva bon samt att under i ansökan angivna månader och år permanent störa etableringar av skarv.

Skyddsjakten ses av kommunen som en första åtgärd för att snabbt få bort fågeln från platsen och undvika skada av ekonomisk karaktär. Efter avslutade åtgärder önskas skarvbon få rivas för att motverka etablering kommande år samt för att sanera redan uppkommen skada. Permanent störning genom skrämnel med ljud och ljus önskas användas som förebyggande lösning.

Åtgärderna önskas få vidtas under maj-oktober 2019 samt under april-oktober 2020–2024.

Kommunen beskriver i ansökan att de önskade åtgärderna är viktiga för att förebygga de allvarliga ekonomiska skador som nämns i ansökan samt att det är viktigt att åtgärderna sker snabbt. Om fågeln försvinner från Kastellholmen inom närtid bedömer kommunen att ön går att rädda samt att allvarlig skada kan undvikas.

Kommunen anger att häckning redan påbörjats och att skrämsel därför inte är en aktuell åtgärd i nuläget. Skydds jakt anses därför vara den enda lämpliga lösningen för att på kort sikt lösa problemet.

Kommunen förtydligar i ansökan att skadorna som uppstår på grund av skarven inte bara omfattar det rörliga friluftslivet eller stadsbilden i stort. Nedan sammanfattas de delar som kommunen tar upp i ansökan.

Inom 300 m från Kastellholmen ligger ett hotell med restaurang (Strandpiren) samt ett nytt bostadsområde (Djupestrand) där alla lägenheter ännu inte sålts. Strandpirens VD anger i bilaga till ansökan att minst 50 % av deras årliga omsättning på cirka 17 miljoner kronor kommer förloras på grund av skarven. Detta till följd av färre gäster och obruklig uteservering. Kommunen bedömer att vindarna från Kastellholmen är så påtagliga att det kan betraktas som sanitär olägenhet för de boende vid Djupestrand med risk för allmän hälsa. Företrädare för bostadsrättsföreningen anger att lukten från skarvarna påverkar de boende negativt samt att skarvförekomsten kommer påverka möjligheten att sälja de bostadsrätter som är kvar negativt. Kommunen hänvisar i ansökan till de riktlinjer gällande när lukt är att anse som allvarlig skada som finns i den regionala förvaltningsplanen (Länsstyrelsen Gävleborg, Rapport 2015:8). Den regionala förvaltningsplanen är framtagen av Gävleborgs läns Viltförvaltningsdelegation och är en vägledning som är framtagen i samråd med Naturvårdsverket. Avståndet som tas upp i förvaltningsplanen regleras inte i någon gällande lagstiftning och har i nuläget ingen juridisk bärighet, utan vad som gäller kring detta får avgöras i praxis.

Intill Kastellholmen ligger även ett nytt bostadsprojekt, Kattvikskajen. Kommunen menar att marknadspriserna för området kommer att påverkas negativt på grund av den sanitära olägenheten i form av lukt efter skarvarna samt på grund av öns utseende. Även försäljningen vid uteserveringarna vid utloppet vid Hudiksvallsfjärden från Lillfjärden kommer enligt kommunen att drabbas av lukten som fågelspillningen medför. Detta genom att det blir negativa konsekvenser för försäljningen i området, då folk drar sig för att ta sig till restaurangerna. Kommunen anger att pålandsvindarna är som mest påtagliga de varma och trevliga sommardagarna, vilket sammanfaller med de dagar då försäljningen vanligtvis är som störst. Kommunen menar även att detta påverkar den allmänna hälsan.

På Kastellholmen har kommunen investerat i en parkanläggning med bland annat bänkar, bord, grillplatser, brygganläggning och vindskydd till ett värde av 293 500 kr. En skadeinventering som har utförts visar enligt kommunen att ön redan drabbats hårt av skarvens spillning. Kommunen anger att en vistelse på ön i nuläget uppfattas som mycket oangenäm för kommunens invånare på grund av den kväljande lukten och spillningen som täcker marken och material.

Vidare menar kommunen att utrustning som finns på Kastellholmen inom en snar framtid inte kommer vara användbar för tänkt syfte och att en sanitär olägenhet är ett faktum. Kommunen anser att parkanläggningen är ett väsentligt allmänt intresse att bevara.

Träden på Kastellholmen har värderats enligt ”Alnarpsmodellen” den 16 maj 2019. Värderingen visar att en återetableringskostnad på närmare 15–20 miljoner är att vänta om ön blir totalt ödelagd. Kommunen anser att detta kraftigt överstiger vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera.

En växtinventering har genomförts på Kastellholmen 2013. Denna visade bland annat att parken håller högt kulturhistoriskt värde, bland annat genom växter som förts in med barlast under 1800-talet.

Vidare anger kommunen att en etablering av skarv i inre delen av Hudiksvallsfjärden kan medföra allvarliga skador på känsliga fiskebestånd, viktiga reproduktionsområden för fisk och i förlängningen även fritidsfisket i närområdet samt besöksnäringen kopplad till det. Kommunen har sedan början av 2000-talet arbetat aktivt med fiskevårdsåtgärder som beräknas till en sammanlagd kostnad av 2–3 miljoner kronor. Fritidsfisket uppges vara ekonomiskt viktigt ur ett besöksnäringssperspektiv.

Inga tidigare tillstånd har beviljats i området. Fågeln har valt att etablera sig på ön under den tid på året då parken inte används av allmänheten, april 2019.

Kommunen ansökte om skydds jakt efter skarv i samma område under våren 2018. Länsstyrelsen avslog ansökan på grund av att det var liten risk att skarv skulle påbörja häckning på Kastellholmen, då ön användes som friluftsområde. Skarv påbörjade inte häckning på Kastellholmen under 2018.

Kommunen har även tidigare under 2019 ansökt om skydds jakt efter skarv i samma område. Länsstyrelsen avslog ansökan på grund av att det som framgick i ansökan inte uppfyllde kriterierna i gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen har kontaktat Gävleborgs läns ornitologiska förening (GLOF) som har konstaterat att skarv byggt bon på Kastellholmen 2019. GLOF har även informerat länsstyrelsen om att det inte häckar andra känsliga fågelarter på Kastellholmen.

Länsstyrelsen har den 21 maj 2019 fått information om att skarvarna eventuellt skrämts bort från Kastellholmen. En ornitolog från GLOF har därefter bekräftat att skarvarna inte längre uppehåller sig på Kastellholmen. Länsstyrelsen har den 22 maj 2019 upprättat en anmälan om misstanke om brott.

Motivering till beslutet

Vid prövning av om skydds jakt och/eller dispens från 4 § artskyddsförordningen ska medges gör länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen bedömer att varken skydds jakt eller störning försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Länsstyrelsen ser inte att det finns någon annan lämplig lösning.

I kommunens ansökan åberopas ett flertal olika skäl till varför skydds jakt och störning är nödvändigt. Det anges att Strandpirens hotell- och restaurangverksamhet kommer att förlora en stor del av sin årliga omsättning, att uppförda byggnader och möbler på Kastellholmen kommer att ta skada samt att fritidsfisket i området kommer att ta skada.

Det finns inga underlag i ansökan som styrker det som kommunen anför angående bostadsrätterna vid Djupestrand, marknadspriserna vid Kattvikskajen och uteserveringarnas minskade försäljning vid Hudiksvallsfjärden. Länsstyrelsen anser att det är svårt att förutspå om och hur försäljning och marknadspriser kommer påverkas i området. Länsstyrelsen bedömer att skydds jakt och/eller störning kan vara nödvändigt för att förhindra allvarlig skada.

Länsstyrelsen anser att vart och ett av dessa skäl inte skulle uppnå kriterierna i lagstiftningen, men utifrån en sammantagen bedömning av de skador som anføres i motiveringen ovan anser länsstyrelsen att det inte är uteslutet att detta kan vara skäl att bevilja skydds jakt och dispens för störning. Baserat på detta gör länsstyrelsen bedömningen att kriterierna i 23 a § punkten 3 i jaktförordning (1987:905) samt kriterierna i 14 § punkten 3 b är uppfyllda. Tillstånd till skydds jakt och dispens från 4 § artskyddsförordning (2007:845) kan därför lämnas. Skydds jakten beviljas för att kunna fälla skarvar som eventuellt kommer tillbaka till ön under 2019.

Länsstyrelsen har valt att avslå delen som avser äggprickning eftersom att skarvarna inte längre finns kvar på Kastellholmen, vilket innebär att äggen inte kommer kläckas. Länsstyrelsen avslår även delen som avser rivning av bon då dessa i sig inte utgör någon skada.

Länsstyrelsen anser inte att skälen nedan är tillräckliga för att uppfylla något av de kriterier som behövs för att ge tillstånd till skydds jakt eller för att bevilja dispens från 4 § artskyddsförordning (2007:845).

De skäl som främst beror av lukt och som kommunen åberopar i ansökan (sanitär olägenhet och risk för allmän hälsa vid Djupestrand, påverkan på allmän hälsa vid Hudiksvallsfjärden samt att det är oangenämt att besöka Kastellholmen) är att anse som komfortskäl och uppnår inget av kriterierna i

jaktförordningen eller artskyddsförordningen. Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt har i dom med mål nr M 1833–18 fastställt att komfortskäl så som lukt och ljud inte kan anses innefattas i begreppet allvarlig skada.

Länsstyrelsen bedömer att den förlorade växtligheten på Kastellholmen och den påverkan det har på stadsbilden inte klassas som ett allt överskuggande allmänintresse i den bemärkelsen som åsyftas genom bestämmelsen i 23 a § jaktförordningen.

Fast boende vid Djupestrand finns inom 300 meter från skarvkolonin. Vindarna är, enligt kommunens ansökan, under sommaren sådana att lukten sprids in till bostadsområdet. Detta kan enligt länsstyrelsens vägledande regionala förvaltningsplan klassas som allvarlig skada. Praxis (Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, mål nr M 1833–18) har dock klargjort att detta inte är tillräckligt för att åberopa skälet om allvarlig skada. Vidare har Mark- och miljööverdomstolen vid Svea Hovrätt inte beviljat prövningstillstånd (se MÖD M 4948–18).

Utifrån lagstiftningen och den vägledning som finns är parken på Kastellholmen, som kommunen beskriver som ett allmänt intresse att bevara, inte att klassa som ett allt överskuggande allmänintresse. Att friluftsområdet Kastellholmen påverkas utseendemässigt kan inte heller klassas som ett allt överskuggande allmänintresse. Kastellholmen är inte utpekad som ett riksintresse för friluftsliv.

Länsstyrelsen har under handläggningen varit i kontakt med Johan Östberg och Anders Kristoffersson som tagit fram Alnarpsmodellen. Modellen är, enligt skaparna, inte relevant i det här sammanhanget. Modellen är i första hand till för att ta fram värdet för ett fåtal träd i stadsmiljö och inte, som i det här fallet, större bestånd. Länsstyrelsen anser därför inte att underlaget som kommunen tagit fram gällande detta kan ligga till grund för skydds jakt och/eller dispens från artskyddsförordningen.

Utifrån den växtinventering som kommunen hänvisar till har parken och en del av de på ön förekommande växtarterna ett högt kulturhistoriskt värde. Kulturhistoriska värden finns, vilket länsstyrelsen även stämt av med kulturmiljöhandläggare på länsstyrelsen, men tas inte upp som ett kriterium i lagstiftningen. Området är inte utpekad som riksintresse för kulturmiljö och intresset kan inte anses ha ett allt överskuggande allmänintresse.

Information

Då Kastellholmen ligger centralt i Hudiksvallsfjärden rekommenderar länsstyrelsen att användandet av gasolkanon ska minimeras och att andra åtgärder ska beprövas i första hand för att inte störa närboende. Kommunen ansvarar för att närboende inte störs i onödan.

Länsstyrelsen vill erinra om att enligt 14 b § förordning om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter (1998:944) får patroner som är laddade med blyhagel inte användas

1. vid skytte som inte är jakt,
2. vid jakt på våtmarker, eller
3. vid jakt över grunda delar av öppet vatten.

Länsstyrelsen upplyser om att störningsåtgärder på skarv enligt motivering och villkoren i detta beslut inte prövats i någon vidare utsträckning i Gävleborgs län. Det är därför av största vikt att villkoren för återrapportering efterlevs för att samla kunskap av åtgärdernas effekt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 29 § första stycket jaktförordning (1987:905) får länsstyrelsen, om förutsättningarna enligt 23 a § är uppfyllda för andra djur än björn, varg, järv, lo, säl eller örn, ge tillstånd till skydds jakt.

Enligt 23 a § jaktförordning (1987:905) får, om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, beslut om jakt ske

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Skarv (båda underarterna *Phalacrocorax carbo carbo* och *Phalacrocorax carbo sinensis*) omfattas av Bernkonventionen för skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö, liksom av Rådets direktiv (79/409/EEG) om bevarandet av vilda fåglar (det s.k. Fågeldirektivet).

Enligt 4 § artskyddsförordning (2007:845) är det i fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i bilaga 1 till samma förordning har markerats med N eller n förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
 2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
 3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
 4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Länsstyrelsen får enligt 14 § artskyddsförordning (2007:845), i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 4 § som avser länet eller en del av länet om

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, och
3. dispensen behövs
 - a) för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter,
 - b) för att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
 - c) av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
 - d) för forsknings- eller utbildningsändamål,
 - e) för återinplantering eller återinförsel av arten eller för den uppfödning av en djurart eller den artificiella förökning av en växtart som krävs för detta, eller
 - f) för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i liten omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar i en liten mängd.

Enligt 16 kap 2 § miljöbalk (1998:808) får tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, ges för begränsad tid och får förenas med villkor.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Joel Isensköld med handläggare Elina Eriksson som föredragande och funktionsansvarig Sara Waern som medverkande.

Joel Isensköld

Elina Eriksson

Denna handling är godkänd i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift

Kopia till:

Naturvårdsverket

Kustbevakningen Gävleborg

Gävleborgs läns ornitologiska förening (GLOF)

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga den del av beslutet som berör skyddsjakt till förvaltningsrätten och den del av beslutet som berör störning av skarv hos mark- och miljödomstolen. **Observera att du ska skicka eller lämna in överklagande till Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till gavleborg@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten och/eller mark- och miljödomstolen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten respektive mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter:

- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din mening, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud som kan sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till länsstyrelsen, 010-225 10 00. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**

Karta över område där skydds jakt och störning är tillåten

Skydds jakt och störning är tillåtet inom det rödmarkerade området i enlighet med villkoren i beslutet.